

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Josefa Baxy, soudkyně JUDr. Lenky Kaniové a soudce JUDr. Ivo Pospíšila v právní věci žalobce: **N. P.**, zastoupený Mgr. Ladislavem Bártou, advokátem se sídlem Purkyňova 787/6, Ostrava, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 29. 9. 2020, č. j. OAM-80/LE-BA02-VL16-2020, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 17. 12. 2020, č. j. 19 Az 54/2020 - 32,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se o d m í t á** pro nepřijatelnost.
- II. Žalobce **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalovanému se právo na náhradu nákladů řízení **n e p ř i z n á v á**.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] Žalobce dne 12. 8. 2020 podal žádost o udělení mezinárodní ochrany v České republice. Jako azylově relevantní důvod žádosti označil nedostatek práce na Ukrajině, která je tam navíc málo placená, jako další důvody uvedl vysoké správní poplatky při dovozu auta, které si v České republice koupil a přepsal na manželku. Dále zmínil působení mafie, situaci v souvislosti s pandemií způsobenou koronavirem, osobní problémy s manželkou i kvůli tomu, že je gay, dále zmínil jako důvod skutečnost, že vláda nepomáhá lidem při povodních a nic pro ně nedělá. Žalobce rovněž sdělil, že o udělení mezinárodní ochrany požádal kvůli tomu, že mu bylo uloženo správní vyhoštění a ve stanovené době nevycestoval.

[2] Žalovaný rozhodnutím uvedeným v záhlaví rozhodl, že žádost žalobce je zjevně nedůvodná podle § 16 odst. 2 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, neboť Ukrajina je bezpečnou zemí původu.

[3] Žalobce proti rozhodnutí žalovaného podal žalobu ke Krajskému soudu v Ostravě (dále jen „krajský soud“), který ji zamítl rozsudkem uvedeným v záhlaví. O žalobě rozhodl bez nařízení jednání dle § 51 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), jelikož žalovaný na ústním jednání netrval a žalobce v poskytnuté dvoutýdenní lhůtě k vyjádření nereagoval. Krajský soud uzavřel, že žalobce neuvedl žádné konkrétní skutečnosti, z nichž by bylo možno usuzovat na hrozbu pronásledování v zemi původu, a tedy nepovažovat Ukrajinu ve vztahu k osobě žalobce za bezpečnou zemi původu.

II. Obsah kasační stížnosti a vyjádření ke kasační stížnosti

[4] Žalobce (dále jen „stěžovatel“) podal proti rozsudku krajského soudu kasační stížnost z důvodu podrázeného pod § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s.

[5] Krajský soud podle něj nesprávně rozhodl bez nařízení ústního jednání, což zdůvodnil tím, že se stěžovatel na dotaz soudu, zdali souhlasí s rozhodnutím ve věci samé, nevyjádřil v poskytnuté dvoutýdenní lhůtě. Krajský soud však pominul, že dané poučení bylo stěžovateli zasláno pouze v češtině, ačkoliv mu muselo být ze správního spisu zřejmé, že češtinu neovládá. Nejvyšší správní soud (dále též „NSS“) již v rozsudku ze dne 18. 9. 2003, č. j. 5 Azs 5/2003 - 33, č. 59/2004 Sb. NSS, uvedl, že cizinci musí být o právu vyjádřit se k možnosti rozhodnout o věci bez jednání poučeni v jazyce, kterému rozumí. V rozsudku ze dne 14. 7. 2005, č. j. 3 Azs 119/2005 - 77, č. 686/2005 Sb. NSS, uvedl, že u cizinců není vždy nutné překládat danou výzvu do jejich mateřského jazyka, jelikož tato povinnost vzniká pouze v případě, kdy soud zjistí, že cizinec neovládá český jazyk. Pokud však cizinec se soudem komunikuje v českém jazyce, o ustanovení tlumočnicka nepožádal a ze správního spisu plyne, že česky rozumí, není nutné poučení dle § 51 s. ř. s. zasílat v jeho mateřském jazyce. V daném případě nebyly výše uvedené podmínky splněny. Žalobu sice podal v českém jazyce, nicméně se jednalo o žalobu zjevně sepsanou třetí osobou. Stěžovatel v průběhu správního řízení deklaroval, že češtinu neovládá, a vždy vyžadoval tlumočení do ruského jazyka. Krajský soud tyto skutečnosti nezhodnotil a nezaslal mu výzvu v jazyce, kterému by rozuměl. V dané věci tak nebyly splněny podmínky pro rozhodnutí bez nařízení jednání.

[6] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti navrhl její odmítnutí pro nepřijatelnost, popřípadě její zamítnutí pro nedůvodnost. Je přesvědčen, že rozsudek krajského soudu i jeho rozhodnutí byly vydány v souladu s právními předpisy. Co se týče námítky týkající se zaslání výzvy ohledně rozhodnutí bez nařízení ústního jednání, odkazuje na usnesení ze dne 23. 6. 2021, č. j. 2 Azs 55/2021 - 36, ve kterém NSS dospěl k závěru, že nejsou dány důvody pro ustanovení tlumočnicka dle § 18 odst. 2 zákona č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu, ve znění pozdějších předpisů, v případě, že cizinec v řízení před soudem reaguje na úkony soudu v českém jazyce svými podáními činěnými česky. Stěžovatel navíc v řízení před správními orgány sdělil, že je schopen se dorozumět rusky, rumunsky a česky. V zařízení pro zajištění cizinců se navíc mohl obrátit na právníka či nevládní organizaci s dotazem ohledně obsahu výzvy adresované mu soudem. Obdržel-li žadatel o mezinárodní ochranu písemnost od soudu, je velmi nepravděpodobné, aby nepátral po jejím obsahu. Kasační námitku tedy žalovaný považuje za účelovou.

III. Posouzení Nejvyšším správním soudem

[7] Nejvyšší správní soud ověřil, že stěžovatel je osobou oprávněnou k podání kasační stížnosti (§ 102 s. ř. s.), podal ji včas a v řízení je zastoupen advokátem. Nejvyšší správní soud posoudil kasační stížnost v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.).

[8] Po konstatování přípustnosti kasační stížnosti se NSS ve smyslu § 104a odst. 1 s. ř. s. zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Není-li tomu tak, NSS takovou kasační stížnost odmítne jako nepřijatelnou. Institut nepřijatelnosti a jeho dopady do soudního řízení správního NSS podrobně vložil v usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, č. 933/2006 Sb. NSS, v němž interpretoval neurčitý právní pojem „*přesah vlastních zájmů stěžovatele*“. O přijatelnou kasační stížnost se dle tohoto usnesení může jednat v následujících typových případech: (1) kasační stížnost se dotýká právních otázek, které dosud nebyly vůbec nebo nebyly plně vyřešeny judikaturou NSS; (2) kasační stížnost se týká právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně; (3) kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit judikaturní odklon; (4) pokud by bylo v napadeném rozhodnutí

pokračování

krajského soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele.

[9] Kasační stížnost není přijatelná.

[10] V projednávaném případě stěžovatel podal vlastnoručně podepsanou žalobu (i kasační stížnost) v českém jazyce, jeho žaloba byla perfektní (bez vad) a byla krajským soudem meritorně přezkoumána. Za podstatné soud považuje, že v řízení před správním orgánem stěžovatel sdělil, že je schopen se dorozumět česky (srov. odpověď č. 11 v poskytnutí údajů k žádosti o mezinárodní ochranu na č. l. 40 správního spisu); krajskému soudu opak nikdy nesdělil, sepsal žalobu bez vad a v češtině. Z obsahu žaloby nevyplývá, že by stěžovatel poukazoval na to, že nerozumí jazyku, v němž se soudní řízení vede, a požaduje pomoc tlumočníka či překlad soudních písemností. Ze strany krajského soudu se tedy nejedná o případ, kdy by vyvstaly pochybnosti o tom, že by stěžovatel nebyl reálně schopen obsahu česky psaného sdělení adresovaného mu soudem porozumět (a to případně i za použití překladáče, slovníku či třetí osoby). Krajský soud navíc o věc bez nařízení jednání rozhodl s dostatečným časovým odstupem (více než měsíc ode dne doručení sdělení) pro porozumění obsahu jeho sdělení. Právo na překládání všech soudních písemností do cizího jazyka není bez dalšího součástí práva na spravedlivý proces (srov. stanovisko pléna Ústavního soudu ze dne 25. 10. 2005, sp. zn. Pl. ÚS - st. 20/05).

[11] Nadto nelze ani přehlédnout, že krajský soud věc stěžovatele meritorně posoudil, přičemž dospěl k závěrům, které Nejvyšší správní soud již opakovaně přezkoumával a shledal správnými. K otázce pronásledování soukromými osobami a ochrany státu viz např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 10. 2003, č. j. 4 Azs 23/2003 - 65, ze dne 18. 12. 2003, č. j. 6 Azs 45/2003 - 49, ze dne 10. 3. 2004, č. j. 3 Azs 22/2004 - 48, ze dne 31. 3. 2004, č. j. 6 Azs 41/2004 - 67, ze dne 26. 8. 2004, č. j. 5 Azs 187/2004 - 49, ze dne 13. 9. 2004, č. j. 4 Azs 160/2004 - 41, ze dne 27. 6. 2005, č. j. 4 Azs 395/2004 - 68, ze dne 30. 6. 2005, č. j. 4 Azs 440/2004 - 53, ze dne 22. 12. 2005, č. j. 6 Azs 479/2004 - 41, ze dne 10. 2. 2006, č. j. 4 Azs 129/2005 - 54, ze dne 16. 9. 2008, č. j. 3 Azs 48/2008 - 57, ze dne 24. 11. 2016, č. j. 5 Azs 251/2016 - 19, či ze dne 15. 2. 2017, č. j. 1 Azs 312/2016 - 31. K postavení LGBT osob na Ukrajině srov. závěry a judikaturu citovanou v rozsudku ze dne 6. 5. 2021, č. j. 9 Azs 20/2021 - 63. Z konstantní rozhodovací činnosti Nejvyššího správního soudu se též podává, že samotná snaha o legalizaci pobytu nemůže být azylově relevantním důvodem (viz např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 6. 2004, č. j. 7 Azs 138/2004 - 44, ze dne 16. 2. 2005, č. j. 4 Azs 333/2004 - 69, ze dne 20. 10. 2005, č. j. 2 Azs 423/2004 - 81, ze dne 24. 2. 2005, č. j. 7 Azs 187/2004 - 94, nebo ze dne 10. 2. 2006, č. j. 4 Azs 129/2005 - 54), což je zajisté i případ stěžovatele, který navíc neunesl důkazní břemeno stran vyvrácení domněnky o bezpečné zemi původu (srov. např. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 8. 2021, č. j. 1 Azs 225/2021 - 27).

[12] Krajský soud se pro výše uvedené nedopustil hmotněprávního či procesního pochybení, které by mohlo založit přijatelnost kasační stížnosti (mělo vliv na hmotněprávní postavení stěžovatele).

IV. Závěr a náklady řízení

[13] Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájem stěžovatele. Z tohoto důvodu kasační stížnost shledal nepřijatelnou a podle § 104a odst. 1 s. ř. s. ji odmítl.

[14] O náhradě nákladů řízení soud rozhodl podle úspěchu ve věci v souladu s § 60 odst. 1 větou první s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. Soud o nákladech nerozhodoval podle § 60 odst. 3

s. ř. s., přestože kasační stížnost odmítl, a to s ohledem na závěry usnesení rozšířeného senátu ze dne 25. 3. 2021, č. j. 8 As 287/2020 - 33, č. 4170/2021 Sb. NSS.

[15] Stěžovatel v řízení úspěch neměl, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému, který by jinak měl právo na náhradu nákladů řízení, žádné náklady nad rámec úřední činnosti nevznikly. Nejvyšší správní soud mu proto náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti nepřiznal.

Poučení: Proti tomuto usnesení **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 25. listopadu 2021

JUDr. Josef Baxa
předseda senátu